

Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Kanunu Onaylandı

10 Haz 2016

Cezai Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu, TBMM Genel Kurulu'nda 23 Nisan 2016 tarihinde kabul edilmiş, 5 Mayıs 2016 tarihli 29703 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Cezai Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu ("**Kanun**"), cezai konularda uluslararası adli işbirliğinin usul ve esaslarını düzenlemektedir. Anılan Kanun uyarınca, Adalet Bakanlığı,

- Taraf olunan milletlerarası antlaşmalar veya mütekabiliyet ilkesi çerçevesinde, yabancı devletlerin adli işbirliği taleplerinin kabulünü, Türk adli mercilerinin yapacağı işbirliği taleplerinin uygunluğunu ve uygulanacak adli işbirliğinin türü ve izlenecek yöntem konularında düzenleme yapmaya,
- Adli işbirliği kapsamında devletlerce talep edilen bilgi ve belgelerin kullanılmasına muvafakat vermeye, bunların kullanılmasını sınırlandırmaya, teminat veya şarta bağlamaya,

görevli ve yetkilidir.

Türkiye Cumhuriyeti adli mercileri, yabancı devletlerden, soruşturma veya kovuşturmanın sonuçlandırılması ya da verilen mahkûmiyet kararlarının yerine getirilmesi için ihtiyaç duyulan konularda adli yardımlaşma talebinde bulunabilecektir. Yabancı adli mercilerin Türkiye Cumhuriyeti adli mercilerinden cezai konulardaki adli yardımlaşma talepleri, anılan Kanun uyarınca Türk hukukuna uygun olarak yerine getirilecektir, ancak özel bir usulün talebi halinde eğer bu usul Türk hukukuna aykırı değilse, bu usulün de takip edilmesine Kanun cevaz vermektedir.

Kabul edilen bu yeni Kanun'la adli yardımlaşma talepleri yerine getirilirken görüntülü ve sesli iletişim tekniğinin kullanılması imkânı tanınmıştır. Buna göre, bu işlemler talebin gereklerini yerine getiren devletin yetkili makamlarının yönetimi altında ve o devletin hukukunca yürütülecektir.

Kanun cezai konularda adli yardımlaşma ile birlikte haklarında yabancı ülkelerde ceza soruşturması yahut kovuşturması başlatılan ya da mahkûmiyet kararı verilen yabancıların yabancı devlete iadesini de düzenlemektedir.

Buna göre soruşturma veya kovuşturma aşamasında iade ancak üst sınırı en az bir yıl olan suçlardan dolayı söz konusu olabileceken, kesinleşmiş mahkumiyet kararından dolayı iadenin talep edilebilmesi için cezanın en az 4 ay hürriyeti bağlayıcı ceza olması gerekmektedir.

Kanun'un 11. Maddesinde hangi hallerde yabancı devletin iade talebinin kabul edilmeyeceği düzenlenmiş olup buna göre:

- Uluslararası Ceza Divanı'na taraf olmanın gerektirdiği yükümlülükler hariç olmak üzere, iadesi talep edilen kişinin Türk vatandaşı olması,
- İadesi talep edilen kişinin ırkı, etnik kökeni, dini, vatandaşlığı, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasî görüşleri nedeniyle bir soruşturma veya kovuşturmaya maruz bırakılacağına veya cezalandırılacağına ya da işkence veya kötü muameleye maruz kalacağına dair kuvvetli şüphe

sebeplerinin bulunması,

- İadesi talep edilen kişi hakkında, talebe konu fiil nedeniyle daha önce Türkiye'de beraat veya mahkûmiyet kararı verilmiş olması,
- İade talebinin, ölüm cezası veya insan onuru ile bağdaşmayan bir ceza gerektiren suçlara ilişkin olması,
- İade talebine esas teşkil eden fiilin;
 - *Düşünce suçu, siyasî suç veya siyasî suçla bağlantılı bir suç niteliğinde olması,*
 - *Sırf askerî suç niteliğinde olması,*
 - *Türkiye Devletinin güvenliğine karşı, Türkiye Devletinin veya bir Türk vatandaşının ya da Türk kanunlarına göre kurulmuş bir tüzel kişinin zararına işlenmesi,*
 - *Türkiye'nin yargılama yetkisine giren bir suç olması,*
 - *Zamanaşımı veya affa uğramış olması,*

Hallerinde yabancı devletin iade talebi kabul edilmez.

Cezai Konularda Uluslararası Adli İşbirliği Kanunu'nun yanı sıra,

- Türkiye Cumhuriyeti tarafından 22 Mart 2016 tarihinde Strazburg'da imzalanan Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesi'ne İkinci Ek Protokol,
- Suçluların İadesine İlişkin Avrupa Sözleşmesine Ek Protokol, Suçluların İadesine İlişkin Avrupa Sözleşmesine Üçüncü Ek Protokol ve
- Suçluların İadesine İlişkin Avrupa Sözleşmesine Dördüncü Ek Protokoller de

çekince ve beyanla onaylanmış olup, onaya dair kanun 25 Nisan 2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu ek protokoller, cezai durumlarda Avrupa Konseyi'ne üye devletlerin hukukları arasında azami birliği sağlama amacıyla uluslararası adli işbirliğinin usul ve esaslarını düzenlemektedir. Avrupa Birliği Uyum sürecinde Türkiye Cumhuriyeti tarafından hayata geçirilmesi beklenen uluslararası yükümlülüklerden biri olan Ek Protokollerin onaylanması önem taşımaktadır.

Kanunların tam metinlerine aşağıdaki linklerden ulaşabilirsiniz:

- [Cezaî Konularda Uluslararası Adli İş Birliği Kanunu](#)
- [Suçluların İadesine İlişkin Avrupa Sözleşmesine Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun](#)
- [Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesine İkinci Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun](#)
- [Suçluların İadesine İlişkin Avrupa Sözleşmesine Ek Üçüncü Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun](#)
- [Suçluların İadesine İlişkin Avrupa Sözleşmesine Ek Dördüncü Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun](#)

İLGİLİ ÇALIŞMA ALANLARI

- [Soruşturmalar](#)

Related Attorneys

- [BURAK BAYDAR](#)

